

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

Wiedzą SAŚIEDZI, jak kto siedzi

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

To polska wersja tytułu czeskiego filmu z 1980 r. (w oryginale „Co je doma, to se počítá, pánové...”) w reżyserii Petra Schulhoffa, wykorzystująca stare przysłowie, które mówi, że wśród sąsiadów nic się nie ukryje – jeden wie, co robi drugi. SAŚIEDZI to prasłowo, obecne we wszystkich językach słowiańskich. Oznacza dosłownie „współsiadzący”. Prasłowiański wyraz *sǫsědъ niósł znaczenie ‘ten, kto siedzi razem z kimś; ten, kto siedzi obok kogoś’ i pochodził od czasownika *sъ-sěsti ‘usiąść razem, obok siebie’. Prasłowiański przedrostek czasownikowy *sъ- przeszedł w rzeczownikowy *sǫ-. Współczesny odpowiednik rzeczownikowego przedrostka *sǫ- to współ- (mówimy: współbiesiadnicy, współwyznawcy, współmałżonkowie, współodpowiedzialność, współpraca, współuczestnictwo...), natomiast dawne czasownikowe *sъ- przeszło w z- (przed samogłoskami i spółgłoskami dźwięcznymi oraz w pisowni przed s) lub s- (przed spółgłoskami bezdźwięcznymi).